

NORMENKADER OPLEIDING ORTHOPEDAGOOG-GENERALIST

Normenkader zoals vastgesteld door het bestuur van de NVO op 10 maart 2020 inzake de normen voor de opleiding tot orthopedagoog-generalist voor de aanwijzing als opleiding conform het Besluit van 1 oktober 2019, houdende regels inzake de opleiding tot orthopedadagoog-generalist¹

Het bestuur van de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO)

INHOUD

- Hoofdstuk A. Algemene bepalingen**
- Hoofdstuk B. De opleiding**
- Hoofdstuk C. Organisatie en continuïteit**
- Hoofdstuk D. Slotbepalingen**
- Toelichting**

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2019-318.html>

Hoofdstuk A. Algemene bepalingen

Vooraf

Dit normenkader is gebaseerd op de AMvB (zie begripsbepaling) en een operationalisering daarvan met het doel opleidingsinstellingen OG te visiteren, te beoordelen en advies uit te brengen aan de betreffende minister om tot aanwijzing te kunnen komen. Op onderdelen kent het normenkader aanvullingen op de AMvB met inhoudelijke normen die de beroepsgroep noodzakelijk acht voor de opleiding van toekomstige leden van haar beroepsgroep. Deze zijn in de tekst herkenbaar (in blauw) weergegeven.

In 2019 en begin 2020 stelden hoofdopleiders van de opleidingen tot orthopedagoog-generalist die ook vóór 2020 al de OG-opleiding aanboden, een document vast over respectievelijk taken en verantwoordelijkheden van bij de opleiding betrokken actoren en een landelijk opleidingsplan². De NVO beschouwt deze documenten als voorbeelddocumenten die opleidingsinstellingen kunnen gebruiken bij het opzetten en vormgeven van hun opleiding. Als zij dat conform deze documenten doen heeft de NVO er vertrouwen in dat de opleiding op een inhoudelijk en organisatorisch verantwoorde wijze opleidt tot de beoogde competenties die wij als beroepsgroep van een orthopedagoog-generalist in de praktijk verwachten. Opleidingen die de documenten niet hanteren, tonen dat door een equivalent aan.

A.1. Begripsomschrijvingen

In dit normenkader wordt verstaan onder:

AMvB	Besluit van 1 oktober 2019, houdende regels inzake de opleiding tot orthopedagoog-generalist.
Beroepscompetentieprofiel orthopedagoog-generalist (OG)	Door het bestuur en de ledenraad van de NVO eind 2019 vastgesteld en begin 2020 gepubliceerd beroepscompetentieprofiel orthopedagoog-generalist, dat de vakinhoudelijke norm stelt voor toetreding tot de geleding orthopedagoog-generalist binnen de beroepsgroep. NB. Deze versie is een actualisering van het reeds bestaande beroepscompetentieprofiel uit 2014.

² Voor **PDBO Randstad** zie voor 'landelijk opleidingsplan OG': https://pdbo-randstad.nl/Landelijk%20opleidingsplan_Opleiding%20tot%20orthopedagoog-generalist_vastgesteld%2010-3-2020.pdf en voor document 'taken en verantwoordelijkheden in de opleiding OG': <https://pdbo-randstad.nl/Taken%20en%20verantwoordelijkheden%20in%20de%20opleiding%20tot%20og%20versie%20def%2020191220.pdf>.

Voor **OG ZON** zie voor 'landelijk opleidingsplan OG' en document 'taken en verantwoordelijkheden in de opleiding OG': <https://www.ogzon.nl/praktijkinstellingen/landelijke-wet-en-regelgeving>.

Voor **Opleidingsinstituut PPO** zie voor 'landelijk opleidingsplan OG' en document 'taken en verantwoordelijkheden in de opleiding OG': <https://www.ppo-opleidingen.nl/opleidingen/opleiding-tot-orthopedagoog-generalist>.

Ogio	Orthopedagoog-generalist in opleiding.
Orthopedagoog-generalist (OG)	Degene die is ingeschreven in het register van orthopedagoog-generalist, als bedoeld in artikel 3 van de Wet BIG.
Opleidings- en examenreglement	Het reglement van de betreffende opleidingsinstelling waarin randvoorwaarden voor de opleiding van de ogio en de door de ogio af te leggen examens worden beschreven.
Opleidingsinstelling	De instelling die een opleiding tot orthopedagoog-generalist verzorgt
Supervisie	Het methodisch analyseren en evalueren van de door de opleidingsdeelnemer verrichte werkzaamheden en het reflecteren op het professioneel functioneren van de supervisant en de ontwikkeling daarvan.
Taken en Verantwoordelijkheden	<i>'Taken en verantwoordelijkheden in de opleiding tot orthopedagoog-generalist'</i> ; een document dat tot stand is gekomen in onderling overleg tussen de hoofdopleiders orthopedagoog-generalist van de opleidingsinstellingen die ook vóór 2020 al de opleiding orthopedagoog-genealist aanboden, met advies van ter zaken zijnde deskundigen waaronder de Nederlandse Vereniging van Pedagogogen en Onderwijskundigen (NVO).
Wet BIG:	De Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg;

Hoofdstuk B. De opleiding

B.1. Competenties

De opleiding leidt aantoonbaar op tot de competenties zoals verwoord in artikel 4 en 5 van de AMvB.

De opleidingsinstelling dient:

- aan te tonen dat en hoe de opleiding is geënt op het NVO beroepscompetentieprofiel orthopedagoog-generalist³ en;
- aan te tonen hoe consequent, systematisch en samenhangend wordt toegewerkt naar de competenties zoals verwoord in de AMvB en zoals nader uitgewerkt in het NVO beroepscompetentieprofiel orthopedagoog-generalist.

B.2. Landelijk Opleidingsplan

1. De opleiding tot orthopedagoog-generalist is beschreven in een landelijk opleidingsplan, waarin ten minste is opgenomen:
 - a. een beschrijving van de competenties, bedoeld in artikel B.1.;
 - b. een beschrijving van de inhoud van de opleiding;
 - c. een beschrijving van de structuur van de opleiding;
 - d. een beschrijving van de toetsing en beoordeling.

De opleidingsinstelling kan hiervoor gebruik maken van een door de hoofdopleiders orthopedagoog-generalist die al vóór 2020 de opleiding OG aanboden, opgesteld landelijk opleidingsplan als voorbeelddocument.

B.3. Duur van de opleiding

1. De duur van de opleiding bedraagt conform de AMvB ten minste twee jaar gerekend vanaf de start van het theoretisch onderwijs;
2. Het praktisch onderwijs en de werkervaring als bedoeld in de AMvB wordt systematisch en gespreid verzorgd over de doorlooptijd van de opleiding.

B.4. Kwaliteit opleiding

De opleiding is aantoonbaar gebaseerd op relevante actuele wetenschappelijke inzichten op het terrein van de orthopedagogiek en relevante aanverwante disciplines.

De opleiding speelt aantoonbaar in op voor de orthopedagogische hulpverlening relevante ontwikkelingen op de werkdomeinen, zoals verwoord in het NVO beroepscompetentieprofiel orthopedagoog-generalist, waar orthopedagogen-generalist vakbekwaam voor moeten zijn.

Tevens besteedt de opleiding aantoonbaar systematisch aandacht aan coördinatie van andere (pedagogische) professionals en van bij de opvoeding en ontwikkeling betrokken actoren.

Conform de AMvB wordt tijdens werkervaring in ieder geval ervaring opgedaan met de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van diagnostische onderzoek en orthopedagogische behandelings- en begeleidingsmethoden in opvoedings- en ontwikkelsituaties en in afhankelijkheidsrelaties.

³ NVO beroepscompetentieprofiel orthopedagoog-generalist:

https://www.nvo.nl/bestanden/Bestanden_NVO_website/Producten/8567-1/BCP-OG_maart_2020.pdf

B.5. Bij de opleiding betrokkenen

Bij de opleiding van een ogio zijn conform de AMvB betrokken een hoofdopleider en een supervisor. Voor het praktisch onderwijs en het opdoen van werkervaring benoemt de AMvB geen actoren. De opleiding maakt inzichtelijk hoe zij het praktijkdeel van de opleiding regelt, zodanig dat ook dit deel van de opleiding sytematisch en samenhangend toeleidt naar de vastgestelde competenties zoals verwoord in artikel 4 en 5 van de AMvB en nader uitgewerkt in het NVO Beroepscompetentieprofiel orthopedagoog-generalist.

De opleiding expliciteert welke actoren bij de opleiding als geheel zijn betrokken en hoe de kwaliteit daarvan wordt geborgd.

De opleiding kan hiervoor gebruik maken van een landelijk ontwikkeld document 'Taken en verantwoordelijkheden' als voorbeelddocument.

B.6. De hoofdopleider

De opleidingsinstelling stelt een hoofdopleider aan, die conform de AMvB gedurende tenminste vijf jaar is geregistreerd als orthopedagoog-generalist. Om het beoogde wetenschappelijk karakter van de opleiding te borgen beschikt de hoofdopleider over aantoonbaar relevante wetenschappelijke expertise.

B.7. Supervisie

De opleidingsinstelling toont aan dat en hoe wordt voldaan aan de in de AMvB genoemde supervisie. De supervisor heeft aantoonbare competenties op het gebied van supervisie en bij voorkeur een door de NVO erkende supervisoropleiding gevolgd.

De opleiding kan voor andere criteria voor supervisors gebruik maken van het document 'Taken en Verantwoordelijkheden' als voorbeelddocument.

Hoofdstuk C. Organisatie en continuïteit

C.1. De opleidingsinstelling

1. De opleidingsinstelling is verantwoordelijk voor de organisatie van de opleiding. Zij draagt een hoofdopleider voor die verantwoordelijk is voor de inhoud van de opleiding.
2. De instelling voldoet aan de volgende onderdelen:
 - a. Het opleidingsprogramma van de instelling voldoet aan de eisen, als bedoeld in de AMvB, artikel 3, 4 en 5.
 - b. **De opleidingsinstelling beschikt over een geëigende organisatorische structuur, waarbinnen de verantwoordelijkheden van de diverse betrokkenen helder zijn gedefinieerd en afgebakend.**
 - c. De instelling beschikt conform de Wet op het Hoger Onderwijs over een opleidings- en examenreglement en draagt er zorg voor dat de ogio die tot de opleiding is toegelaten hier tijdig van kennis kan nemen. Het opleidings- en examenreglement is opgesteld conform de bepalingen van de Wet op het Hoger Onderwijs.
 - d. De instelling kent conform de Wet op het Hoger Onderwijs een regeling voor de behandeling van geschillen tussen bij de opleiding betrokken personen en instellingen, voor zover deze geschillen niet vallen onder de werking van het opleidings- en examenreglement bedoeld onder ehet opleidingsprogramma wordt.
 - e. Jaarlijks vastgesteld. Belanghebbenden kunnen het opleidingsprogramma conform de Wet Hoger onderwijs desgevraagd inzien en daarvan een afschrift ontvangen.

Hoofdstuk D. Slotbepalingen

D.1. Bekendmaking

1. Op de website van de NVO (www.nvo.nl) wordt mededeling gedaan van de vaststelling en wijzigingen van dit normenkader. Deze mededeling bevat in ieder geval de titel van het kader of wijziging en de datum van inwerkingtreding ervan.
2. Naast de mededeling bedoeld in het eerste lid, wordt ook de integrale tekst van dit besluit op de website van de NVO (www.nvo.nl) geplaatst.
3. Tegelijkertijd worden de in dit besluit genoemde documenten als een landelijk opleidingsplan en 'taken en verantwoordelijkheden in de opleiding tot orthopedagoog-generalist' gepubliceerd als voorbeelddocumenten.

D.2. Citeertitel

Dit document wordt aangehaald als: Normenkader opleiding orthopedagoog-generalist.

Het bestuur van de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO).

G.J. van Egmond.

Dhr. drs. G.J. van Egmond
Voorzitter NVO

Toelichting algemeen

De orthopedagoog-generalist is opgenomen als een van de basisberoepen in artikel 3 van de Wet BIG. In diezelfde wet wordt in artikel 33F het deskundigheidsgebied van de orthopedagoog-generalist omschreven en wel als volgt:

‘Tot het gebied van deskundigheid van de orthopedagoog-generalist wordt gerekend het verrichten van onderzoek en diagnostiek en het behandelen en begeleiden van zich in een persoonlijke afhankelijkheidsrelatie bevindende personen met leer-, gedrags-, en ontwikkelingsproblemen.’

In het Besluit orthopedagoog-generalist (AMvB) heeft de minister vervolgens een aantal eisen beschreven die aan de opleiding en de opleidingsinstelling worden gesteld.

Artikelsgewijs

Hoofdstuk A. Algemene bepalingen

De AMvB definieert slechts twee begrippen:

- Opleidingsinstelling;
- Wet

De AMvB hanteert de begrippen theoretisch en praktisch onderwijs, werkervaring, supervisie, competenties, hoofdopleider, onderwijs- en examenregeling, maar definieert die niet. Dit normenkader geeft een eigen definitie. Daarnaast introduceert dit normenkader de overige begrippen.

Hoofdstuk B. Opleidingen

Algemeen

In tegenstelling tot andere besluiten (AMvB's) voor zogeheten artikel-3-beroepen kent de AMvB voor de opleiding orthopedagoog-generalist geen meer operationele begrippen als 'opleidingsplan' en 'praktijkopleidingsinstellingen'. Het wordt aan het veld overgelaten hoe de opleiding als geheel wordt geoperationaliseerd, waaronder het 'praktisch leren en opdoen van werkervaring'.

De beroepsgroep van orthopedagoog-generalist heeft vertrouwen in het document 'Taken en Verantwoordelijkheden' en in het landelijke opleidingsplan dat hoofdopleiders van de opleidingen tot orthopedagoog-generalist die ook vóór 2020 al de OG-opleiding aanboden gezamenlijk in 2019 ontwikkelden en begin 2020 vaststelden. Als opleidingsinstellingen de opleiding conform het NVO beroepscompetentieprofiel orthopedagoog-generalist, het landelijk opleidingsplan en conform het document 'Taken en Verantwoordelijkheden' inrichten, gaat de NVO ervan uit dat ogio's systematisch worden opgeleid in de beoogde competenties zoals het NVO beroepscompetentieprofiel orthopedagoog-generalist die nader uitwerkt.

Artikel B.1. Competenties

De competenties zoals de AMvB die beschrijft, zijn nader uitgewerkt in het NVO beroepscompetentieprofiel orthopedagoog-generalist. Omdat de AMvB de competenties alleen op hoofdlijnen beschrijft, is het voor de NVO belangrijk dat de opleiding ook de uitwerking van de competenties en de kenmerkende beroepssituaties uit het NVO beroepscompetentieprofiel orthopedagoog-generalist als ijkpunt neemt en dit vertaalt in een opleidingsplan. Indien de versie van het BCP uit 2014 (nog) is gehanteerd, is het advies om de opleiding gedurende het komende jaar te gaan enten op de gecactualiseerde versie van 2020.

Omdat de competenties in het landelijk opleidingsplan dat de hoofdopleiders in 2019 opstelden (en in 2020 openbaar maakten) zich beperken tot de competenties zoals de AMvB die beschrijft en niet de nadere uitwerking ervan zoals het NVO beroepscompetentieprofiel OG die kent, is beperking tot uitsluitend het landelijk opleidingsplan onvoldoende voor de NVO.

Artikel B.4. Kwaliteit opleiding

Van orthopedagogen-generalist mag worden verwacht dat zij in staat zijn andere, al dan niet pedagogische professionals te coördineren, begeleiden, coachen of aan te sturen. In de functie van regiebehandelaar in verschillende werkdomeinen sturen zij teams aan om in samenspraak de verschillende hulpverleningsprocessen en -relaties op elkaar af te stemmen en met elkaar te integreren. De coördinatie is van eminent belang in het vormen van een team of keten met en rondom een cliënt/cliëntensysteem, waarin ook ouders/opvoeders/beroepsopvoeders worden begeleid in het nemen van hun rol en soms informele zorg of ervaringsdeskundigheid wordt ingezet. Ook mag worden verwacht dat de opleiding ogio's zodanig opleidt dat zij in de toekomst taken en functies kunnen vervullen die de wetgeving orthopedagogen-generalist toebedeelt, zoals het afgeven van een instemmingsverklaring in de gesloten jeugdhulp onder de Jeugdwet of het functioneren als Wzd-functionaris onder de Wet zorg en dwang.

Artikel B.5. Hoofdopleider

Het normenkader van de NVO beperkt zich tot het beschikken over aantoonbaar overzicht op relevante actuele wetenschappelijk kennis en spreekt zich niet uit over een bepaalde functie die de hoofdopleider daartoe (ook) zou moeten uitoefenen.